

Medianvapausasetuksen mukainen tietosisältö

- EU:n [medianvapausasetus](#) sisältää uudenlaista *valtion mainontaa* koskevaa sääntelyä ja samalla uusia velvoitteita julkisille tahoille.
- EU-asetuksen suora soveltaminen alkaa 8.8.2025, vaikka HE kansallisesta toimeenpanosta annetaan eduskunnalle arviolta huhtikuussa.

Mitä on valtion mainonta?

Valtio 2 artikla

18) 'viranomaisella tai julkisella taholla' kansallista tai valtiotasoa alemmaa hallitusta, sääntelyviranomaista tai -elintä taikka kansallisen tai valtiotasoa alemmien hallitusten suorassa tai välillisessä määräysvallassa olevaa yhteisöä;

- Kansallinen hallitus ja sääntelyviranomaiset ja -elimet = ministeriöt, valtion viranomaiset ym.
- Valtiotasoa alempi hallitus ja sääntelyviranomaiset ja -elimet = **kaupungit, kunnat, hyvinvointialueet, kuntayhtymät** ym.
- Suorassa tai välillisessä määräysvallassa oleva yhteisö = enemmistöomisteiset valtionyhtiöt ja **kuntien osakeyhtiöt, liikelaitokset** ym.

Mainonta

2 artikla

19) 'valtion mainonnalla' omaa toimintaa edistävien tai muiden mainosviestien taikka yleisten tiedonantojen tai informaatiokampanjoiden sijoittamista, edistämistä, julkaisemista tai levittämistä missä tahansa mediapalvelussa taikka millä tahansa verkkoalustalla tavallisesti maksua tai muuta vastiketta vastaan, viranomaisen tai julkisen tahon toimesta, niille tai niiden lukuun;

Valtion mainontaan ja tavara- ja palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin tarkoitettujen julkisten varojen osoittaminen

25 artikla

2. Viranomaisten tai julkisten tahojen on asetettava **julkisesti saataville sähköisesti ja käyttäjätavallisessa muodossa vuosittain niiden valtion mainontaan liittyviä julkisia menoja koskevat tiedot**. Kyseisiin tietoihin on sisällyttävä vähintään seuraavat:

- a) niiden **mediapalvelujen tarjoajien tai verkkoalustojen tarjoajien viralliset nimet**, joilta palvelut on ostettu;
- b) tarvittaessa niiden yritysryhmien viralliset nimet, joihin a alakohdassa tarkoitettujen mediapalvelujen tarjoajat tai verkkoalustojen tarjoajat kuuluvat; tai
- c) käytetty **vuotuinen kokonaissumma ja mediapalvelujen tarjoajaa tai verkkoalustan tarjoajaa kohti käytetyt vuotuiset summat**.

Toteutus talousraportoinnissa

Uusi osakokonaisuus KKYTT ja HHYTT -raportointeihin
Raportoidaan ensimmäisen kerran 31.5.2027 vuoden 2026 tietojen osalta.

Mainontaan liittyvät julkisia menoja koskeva tiedot

- Rivin yksilöivä tunnus = tämä on tekninen muuttuja. Jokaiselle riville lisätään oma yksilöivä tunnus, joka voi olla nimi, koodi, numero tms.
- Käytetty vuotuinen kokonaissumma = arvonlisäveroton kokonaissumma
- Mediapalvelun tai verkkoalustan tarjoajan virallinen nimi = laskulla näkyvä toimittajan nimi
- Mediapalvelun tai verkkoalustan tarjoajan y-tunnus = laskulla näkyvä y-tunnus tai 0, mikäli y-tunnusta ei ole (esim. ulkomainen verkkoalusta)

Yllä olevat tiedot eritellään pääsääntöisesti osuutena tilin *Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi (tili 4350)* kirjauksista. Kunnan ja hyvinvointialueet voivat halutessaan perustaa näille alatilin tai muun seurantakohteen.

Luottokorttistoina tai osana palveluiden ostoja toteutuneet asetuksessa tarkoitetut julkiset menot tulee eritellä laskulta siten, että yllä kuvattu tietosisältö alkuperäisestä mediapalvelun ja verkkoalustan tarjoajasta saadaan tuotettua.

Taulukkomalli on avoin, eli siihen lisätään niin monta riviä kuin eri toimittajia on ollut.

Huom! 25 artiklan 2 kohdan b mukainen mediapalveluiden tarjoajien ja verkkoalustojen konsernirakenne yhdistellään keskitetysti y-tunnusta tai sen puuttuessa virallista nimeä hyödyntäen, joten kuntien ja hyvinvointialueiden eikä näiden yhtymien tarvitse raportoida tätä.

Keskeiset käsitteet ja esimerkkejä:

Mainonnalla tarkoitetaan markkinoinnin lisäksi viranomaisten tai julkisten tahojen tiedonantoja tai informaatiokampanjoita, jotka on toteutettu maksua tai muuta vastiketta vastaan. Mainontaa olisivat näin ollen esimerkiksi paikallislehdissä julkaistavat kuntien kuulutukset ja ilmoitukset, jotka julkaistaan maksua vastaan.

Määritelmän ulkopuolelle jää viralliset ilmoitukset, jotka ovat perusteltuja yleiseen etuun liittyvän pakottavan syyn vuoksi, kuten viranomaisten tai julkisten elinten hätäviestit, joita tarvitaan esimerkiksi luonnonkatastrofien, terveyskriisien, onnettomuuksien tai muiden yksilöille haitallisten äkillisten vaaratilanteiden sattuessa.

Mediapalvelun tarjoajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka ammattitoimintana on mediapalvelujen tarjoaminen ja jolla on toimituksellinen vastuu mediapalvelun sisällön valinnasta ja joka päättää sen järjestämistavan. Mediapalveluiden tarjoajia ovat siis esimerkiksi sanomalehtien kustantajat (esim. Sanoma Media Finland Oy, Kaleva Media, Viestimedia Oy), eivätkä yksittäiset nimikkeet (esim. Helsingin Sanomat, Lapin Kansa, Maaseudun Tulevaisuus). Joissain tapauksissa mediapalveluiden tarjoaja ja nimike voivat olla samat (esim. Kangasalan Sanomat).

Mediapalvelujen tarjoaja määritelty medianvapausasetuksen 2 artiklan 2 kohdassa.

Verkkoalustan tarjoajalla tarkoitetaan palvelua palvelu, joka tallentaa ja levittää tietoa julkisesti saataville käyttäjien pyynnöstä. Tyypillisiä verkkoalustoja ovat erilaiset verkkoyhteisöt ja sosiaalisen median alustat, kuten suomi24.fi ja vauva.fi. Verkkoalustoihin kuuluvat myös monikansalliset alustajätit, eli erittäin suuret verkkoalustat ja hakukoneet. Nämä ovat palveluita, joilla on yli 45 miljoonaa kuukausittaista käyttäjää EU:n alueella. Tällaisia alustoja ovat mm. Facebook, Instagram, Google-hakukone, Tiktok ja Amazon-verkkokauppa. EU:n komissio nimeää toimijat ja palvelut, jotka täyttävät erittäin suuren verkkoalustan määritelmän. Verkkoalustoihin kuuluvat myös verkon markkinapaikat. Verkon markkinapaikkoja voivat olla esimerkiksi matka- ja hotellinvaraussivustot.

Medianvapausasetuksen 2 artiklan 9 kohdan mukaan verkkoalustalla tarkoitetaan digipalveluasetuksen (EU) 2022/2065 (DSA) 3 artiklan i alakohdassa määritellyä verkkoalustaa Verkkoalustan määritelmää on avattu tarkemmin myös Liikenne- ja viestintäviraston nettisivuilla <https://www.traficom.fi/fi/viestinta/datatalous-ja-digipalvelut/mita-verkkoalustat-ovat>

Huom! Kunta ja hyvinvointialueomisteisia yhteisöjä koskevaa tiedonkeruuta ei toteuteta Valtionkonttorin raportoinnin kautta.